

KAMUKO
Karkkilän Musiikkikoulu

SML -Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry **Laulu**

Tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet 2005

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

LAULUN TASOSUORITUSTEN SISÄLLÖT JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Suomen musiikkioppilaitosten liiton perustason ja musiikkiopistotason tasosuoritusten sisällöt sekä arvioinnin perusteet on laadittu Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden hengessä.

Uudet sisällöt tuovat oppilaalle entistä enemmän vapautta ja opettajalle vastuuta ohjelmiston suhteen. Tärkeintä on lauluinnostuksen herättäminen ja hyvän musiikkisuhteen ylläpitäminen.

Tasosuoritusten sisällöt

Tasosuoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen. Opettaja ja oppilas suunnittelevat tasosuoritukset yhdessä.

Ohjelman tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason sisältösuosituksia. Suoritukseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Ohjelman pitkäjänteisellä harjoittelemisella ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä lautakunnan kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan tasosuorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia, musikaaleja ja/tai jazzmusiikkia.

Tasosuoritus

Tasosuoritus koostuu ohjelmistoon sisältyvistä sävellyksistä ja Vaccain vokaliiseista. Ohjelmistosuus suositellaan esitettäväksi konsertissa tai konsertinomaisessa tilanteessa.

Ulkoa laulaminen

Ohjelma pyritään esittämään pääsääntöisesti ulkoa. Ohjelma tai osa siitä voidaan kuitenkin esittää nuoteista, mikäli se on sävellyksen esittämisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Ohjelmisto

Teosluettelot on tarkoitettu opettajille esimerkinomaisiksi ohjelmiston suunnittelun apuvälineiksi, joita voi soveltaa. Oppilaan ohjelmiston tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason suosituksia. On suositeltavaa, että ohjelmistossa on aikamme musiikkia. Yksi teos voi olla vain kerran oppilaan teosluettelossa.

Harjoitettavan ohjelmiston sekä tasosuorituksen ohjelman tulee koostua erityyppisistä, eri säveltäjien sävellyksistä.

Teosluettelon sekä luettelon suomalaisesta laulumusiikista voi tilata Sibelius-Akatemiasta.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista ja auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita ja saavuttamaan niitä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy kannustavia ja rakentavia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin.

Arvosana-asteikko

Erinomainen 5

Kiitettävä 4

Hyvä 3

Tyydyttävä 2

Hyväksytty 1

Uusittava

Päättösuoritukset arvioidaan asteikolla 1-5 / uusittava. Halutessaan oppilaitos voi käyttää oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti myös tarkempaa pisteytystä 1-25 / uusittava (erinomainen 21 - 25, kiitettävä 16 - 20, hyvä 11 - 15, tyydyttävä 6 - 10, hyväksytty 1 - 5). Muut kuin päättösuoritukset voidaan arvioida ilman arvosanaa, jolloin tasosuoritus on joko suoritettu tai uusittava.

Päättösuoritusten arvioitsijoita tulee olla valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti vähintään kaksi. Oppilaitos voi halutessaan määritellä omassa opetussuunnitelmassaan lautakunnan kokoonpanon.

Oppilaalle annetaan suullinen palaute kaikilta lautakunnan jäseniltä tai puheenjohtajan yhteenveto. Oppilas saa kirjallisen arvioinnin kuten Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteet edellyttävät.

www.musicedu.fi

Perustaso 1

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- tutustuu lauluinstrumenttiinsa ja oppii käyttämään sitä terveellä tavalla
- oppii äänenmuodostusta, hengitystekniikkaa ja artikulointia
- oppii lukemaan helppoa nuottitekstiä
- tutustuu työskentelyyn laulutekstien kanssa
- tutustuu aloittelijalle sopivaan lauluohjelmistoon
- oppii harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- saa valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kykenee tuomaan esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa
- saa valmiuksia uusien sävellysten oppimiseen
- saa valmiuksia ulkoa laulamiseen ja kuulonvaraiseen oppimiseen
- saa valmiuksia yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen
- saa ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen
- oppii mieltämään itsensä musiikin esittäjäksi
- saa kokemusta esiintymistilanteista
- saa valmiuksia yhteismusisointiin
- rohkaistuu improvisoimaan ja säveltämään
- kiinnostuu musiikin kuuntelemisesta

SISÄLTÖ

Vähintään 20 laulua, jotka edustavat eri tyylejä ja tyylikausia sekä ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia. Ohjelmistoon voi sisältyä kansanlauluja, musikaalisävelmiä ja laulelmia.

- Suomalaista musiikkia.
- Aikamme musiikkia.
- Prima vista -laulua.
- Yhteismusisointia (mm. duetot, yhtyelaulut, laulut soitinkokoonpanojen kanssa).
- Laulut suositellaan laulettavaksi alkukielellä.

SUORITUS

- Kolme tai neljä erityylistä laulua, joista yksi lauletaan äidinkielellä. Laulut esitetään ulkoa.
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.
- Tasosuoritus suositellaan arvioitavaksi sanalla suoritettu tai uusittava.

Perustaso 2

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- kehittää lauluinstrumenttiaan edelleen
- kehittää nuotinlukutaitoa
- saa lisää valmiuksia laulutekstien kanssa työskentelyyn
- saa lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- oppii edelleen harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- kykenee oppimaan uusia sävellyksiä
- saa lisää valmiuksia ulkoa laulamiseen sekä kuulonvaraisesti oppimiseen
- kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- oppii tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- oppii tunnistamaan ja tuomaan esiin erityylisten laulujen eri tunnelman ja sanoman
- on saanut kokemusta esiintymistilanteista
- on aloittanut yhteismusisoinnin ja kehittyy muusikkona työskentelemällä muiden muusikkojen
- kanssa (kamarimusiikki, yhtyelaulu)
- improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan
- kuuntelee musiikkia ja tutustuu eri tyylikausien musiikkiin sekä kuuntelemalla että laulamalla

SISÄLTÖ

Vähintään 30 laulua, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia. Ohjelmistoon voi sisältyä kansanlauluja, musikaalisävelmiä ja laulelmia.

- Ohjelmistoon sisältyy lauluja äidinkielellä sekä kolmella muulla kielellä.
- Vähintään kahdeksan Vaccain vokaliisia.
- Suomalaista musiikkia.
- Aikamme musiikkia.
- Prima vista -lauluja.
- Yhteismusisointia (mm. duetot, yhtyelaulut, laulut soitinkokoonpanojen kanssa).

Säveltämistä ja improvisointia oppilaan ja opettajan näin yhdessä sopiessa. Laulut suositellaan laulettavaksi alkukielellä. Jos laulun perustasot 1 ja 2 suoritetaan yhtenä kokonaisuutena, on ohjelmiston laajuus vähintään 50 laulua.

SUORITUS

Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin (viisi tai kuusi laulua), joka sisältää erityyppisiä sävellyksiä eri aikakausilta.

- On suositeltavaa, että tasosuoritus sisältää aikamme musiikkia.
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Lauluista yksi tai kaksi lauletaan äidinkielellä. Kaikki laulut esitetään ulkoa.
- Vaccain vokaliisi, jonka lautakunta valitsee tai arpoo kahdeksasta valmistetusta. Vokaliisi voidaan
- esittää nuoteista.

Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen. Tasosuoritus arvioidaan arvosana-asteikolla 1 - 5 tai uusittava.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Musiikkiopistotaso

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- saa valmiuksia teosten itsenäiseen harjoittamiseen
- kykenee hyödyntämään musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja laulussaan
- hallitsee äänenkäytön perustekniikan
- tutustuu aikamme musiikin laulutekniikoihin ja notaatioon
- kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia
- kehittää nuottikuvan ja tekstin tulkitsemisen taitojaan sekä niiden yhdistämistä
- osaa ilmaista laulun tekstin sanomaa, musiikkia ja tunnetilaa
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- saa kokemuksia esiintymistilaisuuksista
- pystyy itsenäiseen työskentelyyn muiden muusikoiden kanssa
- tutustuu oman aikansa musiikkiin ja suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän
- tapahtumia muun muassa tiedotusvälineiden avulla sekä mahdollisuuksien mukaan elävinä esityksinä
- kehittää näkemystään laulumusiikista ja omasta muusikkoudestaan
- kehittää sävellys- ja improvisointitaitojaan
- kuuntelee konserttiesityksiä ja äänitteitä

SISÄLTÖ

Vähintään 60 erityylistä laulua alkukielellä. Teokset edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia.

60 laulua sisältää mm.:

- Oratorio-, kantaatti-, ooppera- ja operettiaarioita
- Suomalaista musiikkia
- Aikamme musiikkia
- Tonaliteetiltaan ja ilmaisultaan uudentyylisiä sävellyksiä
- Lauluja molemmilla kotimaisilla kielillä sekä vähintään kolmella muulla kielellä
- Mahdollisesti myös kansanmusiikkia, laulelmia, musikaaleja ja kevyttä musiikkia

Vaccain vokaliisit, joita ei ole laulettu perustasoilla sekä muita vokaliiseja harkinnan mukaan.

- Prima vista -laulua.
- Yhteismusisointia erilaisissa kokoonpanoissa (mm. duetot, yhtyelaulut, laulut soitinkokoonpanojen kanssa).
- Säveltämistä ja improvisointia mahdollisuuksien mukaan.

SUORITUS

Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityylyisiä sävellyksiä eri aikakausilta.

- Yhden sävellyksistä tulee olla oratorio-, kantaatti-, ooppera-, tai operettiaaria tai musikaalisävelmä.
- Ohjelma sisältää lauluja molempien kotimaisten kielten lisäksi vähintään kolmella muulla kielellä.
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää aikamme musiikkia.
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Ohjelma esitetään ulkoa.
- Lautakunta valitsee yhden tai kaksi Vaccain vokaliisia, jonka/jotka oppilas voi esittää nuoteista.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.
- Ohjelma pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se tuo monipuolisesti esiin oppilaan persoonallisia piirteitä.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

ARVIOINTIPERUSTEET

LAULUN ARVIOINTIA TEHTÄESSÄ KIINNITETÄÄN HUOMIOTA SEURAAVIEN TEKNISTEN, TULKINNALLISTEN JA TAITEELLISTEN ASIOIDEN HALLINTAAN:

- Hengitystekniikka
- Äänenmuodostus
- Artikulointi ja ääntämys
- Intonaatio
- Rekisterien hallinta
- Fraseeraus ja musiikin muotoilu
- Dynamiikka ja nyanssit
- Rytmin käsittely
- Tempon valinta ja hallinta
- Esitysmerkkien ja yksityiskohtien huomioonottaminen
- Tunnelma
- Persoonallisuus laulussa
- Yhteissoittotaito
- Esiintymistaito

Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:

- tunteiden hallinta suoritustilanteessa
- kurssin koettu suoritustaso suhteessa harjoitusprosessiin ja omiin odotuksiin
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit) seuraaviin tehtäviin valmistauduttaessa

www.musicedu.fi

KAMUKO
Karkkilän Musiikkikoulu

Karkkilan musiikkikoulu / Anttilankatu 8 / 03600 KARKKILA / Puh. (09) 225 9710 /
S-posti: toimisto@kamuko.fi / www.kamuko.fi